

N:o 113.

Af herr **O. N. Olsson** i Heden, *om ändring i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905.*

Genom kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin inskränktes en rätt till försäljning af brännvin, som enligt föregående lagstiftning tillerkänts innehafvare af gästgifveri å landet och dennes hustru, för så vidt gästgifveriet förvärfvats före den 21 augusti 1873, till rätt att endast till föräring på stället försälja spirituösa drycker. Rätten att försälja sådana drycker till afhämtning skulle alltså upphöra den 1 november 1907.

Anledningen till förändringen i denna del af brännvinslagstiftningen torde närmast vara den utredning i ärendet, som af Kungl. Maj:t förelagts Riksdagen, hvori framhållits, »att gästgifvares rätt icke någonsin ansetts som ett dem tillkommande privilegium» och »att den rätt till brännvinsförsäljning, som ansågs i viss mån böra tillförsäkras innehafvare af de gästgifverier, där utskänkningsrätt utöfvades, då 1855 års förordning blef till efterlefnad gällande, torde emellertid i själfva verket icke hafva varit någon annan än den, som gästgifverierna som sådana redan tidigare under vissa perioder ansetts böra åtnjuta: att åt resande i sammanhang med mathållning tillhandahålla brännvin».

Denna Kungl. Maj:ts uppfattning underströks ytterligare vid diskussionen i riksdagen, där man sökte häfda, att ifrågavarande rätt skulle vara en förment rätt och att det skulle berott på ett förbiseende, att, då år 1855 en ny princip genomfördes i brännvins-

lagstiftningen, gästgifveriers ifrågavarande rätt icke borttogs, ehuru anledningen till ett dylikt förbiseende icke då angafs och ej heller nu kunde utforskas.

Redan vid 1853 och 1854 års riksdagar, då, såsom nämndt är, grunden till vår nuvarande brännvinslagstiftning lades, behandlades emellertid utförligt gästgifvarnes rättigheter, därvid framhölls af särskilda utskottet, att rättigheterna voro häfdvunna och att undantagsförmåner borde åt dem medgifvas. Då frågan i anledning af motion af herr Liss Olof Larsson m. fl. vid 1872 års riksdag jämväl behandlades, yttrade bevillningsutskottet, att helgd borde lämnas åt häfdvunna rättigheter, hvarjämte, då försäljningsrätten af innehafvaren kunde förverkas eller uppsägas, utskottet fastslog den principen, att rättigheten måste betraktas som helt och hållet personlig — en princip, som jämväl af statsmakterna antogs och som tog sig uttryck i bestämmelserna därom, att rättigheterna finge åtnjutas endast under innehafvarens och hans hustrus lifstid.

Den utredning, som i ärendet af myndigheterna vidtogs, gaf ytterligare stöd åt denna uppfattning. Medföljande bilagor (Bil. A—E) lämna stöd åt de uppgifter, här lämnats, och gifva närmare upplysning om förhandlingarne i ärendet vid riksdagarna 1872 och 1873.

Det torde således verkligen genom historiska och juridiska utredningar vara fastslaget, att den, som var ägare till sådant gästgifveri å landet, hvarest brännvinsförsäljning oafbrutet efter 1855 fortgått, ägt rätt att vid sitt gästgifveri utskänka brännvin och att denna rätt var personlig. Att densamma innefattat försäljning såväl till förtäring på stället som till afhämtning framgår tydligt af stadganden i senare brännvinsförordningar och därpå grundade domar och torde dessutom numera af ingen med förhållandena förtrogen bestridas.

Ehuru således genom uppfattningen och personlighetsprincipen rättigheten inskränkts till innehafvarens och hans hustrus lifstid, har dock på denna uppfattning grundade brännvinsförordningar icke ansett sig kunna rubba omfånget af en rättighet, som tillförsäkrats vissa personer. Det var 1905 års förordning förbehållet att däri åstadkomma en ändring.

En gängse rättsuppfattning torde väl ock vara, att den rätt, som en person under skydd af gällande lag förvärfvat och som af

senare lag stadfästs, icke utan vidare kan upphävas eller inskränkas, åtminstone icke utan vederlag.

Ehuru det för nykterhet och sedlighet och därigenom äfven för det allmänna skulle vara fördelaktigast, om dylika rättigheter alldeles försvunne, synes det oss emellertid, *att lag och rättvisa samt hänsyn till förvärfvade rättigheter äro för landets sanna väl af så oändligt stor betydelse, att alla andra synpunkter därför måste vika.*

Den ekonomiska plan, som af rättighetsinnehafvarne med uppfattning af rättigheternas okränkbarhet uppgjorts, kan och bör icke rubbas, åtminstone icke om ej tillräcklig afvecklingstid beredes dem.

Af enhvar torde inses, att en innehafvare af en dylik rättighet, för den händelse densamma inskränktes till endast försäljning till förtäring på stället, skulle komma att lida en oförskyld förlust och i somliga fall förorsakas ruin. I ersättning skulle han för den förlorade rätten att försälja till afhämtning finna för sin ekonomiska existens nödvändigt att lägga an på krogrörelsen, hvilken, det måste sägas till rättighetsinnehafvarnes beröm, dessa nu söka att så mycket som möjligt inskränka.

Hvad skada för staten och den enskilde detta skulle medföra låter sig icke beräknas, men torde ligga i öppen dag.

Om starka drycker skola förtäras, må detta hellre ske i hemmen, där hustru och barn kunna utöfva en starkare kontroll än på en krog, där frestelserna att förtära mera äro större och där ingen annan kontroll finnes än ordningsmakten, hvilken åtminstone å landet ej är för dylika ändamål tillräcklig.

Af det anförda torde alltså framgå, *att* ifrågavarande gästgifverier äro af den natur, att ett borttagande däraf eller inskränkning däri icke är med rättvisa och billighet öfverensstämmande, att den genom kungl. förordningen den 9 juni 1905 föreskrifna inskränkingen till försäljning till förtäring på stället icke skulle gagna, utan tvärtom skada staten och den enskilde, samt *att*, i all synnerhet då dessa gästgifverier inom ganska kort tid komma att försvinna af sig själfva, en lämplig afvecklingstid bör dem beredas.

Efter afvecklingstidens slut torde de få gästgifverier, som då till äfventyrs finnas kvar, finna lämpligt att helt och hållet upphöra med all försäljning, hvarigenom utan rättskränkning ändamålet med lagstadgandet skulle i ännu högre grad ernås.

Jag vågar därför vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin, att den bestämmelse, hvarigenom de brännvinsförsäljningsrättigheter, som omförmälas i 9 och 10 §§ i nämnda förordning, betagits rätt att till afhämtning försälja spirituösa drycker, må träda i kraft först efter en tidpunkt af 8 år från den 1 november 1907 räknadt, under förutsättning att rättighetshafvarne, förklara sig villige att vid nämnda tids förlopp afstå all rätt till utskänkning och utminuterung af spirituosa.

Stockholm den 25 januari 1906.

Oscar N. Olsson.

Bilaga A.

Bevillningsutskottets betänkande n:o 13.

Betänkande i anledning af framställda förslag om ändringar i författningarne angående villkoren för tillverkning och försäljning af brännvin.

Beträffande slutligen

B. Förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin har inom Andra Kammaren herr Liss Olof Larsson uti motion n:o 3, hvori herrar C. Johansson och J. E. Ericsson instämt, föreslagit, att Riksdagen måtte besluta upphäfvandet af den i § 12 af gällande lag om brännvinsförsäljning vissa gästgifverier tillkommande utskänkningsrätt eller, därest frågan fortfarande skulle anses behöfva en bättre utredning, än utskottet vore i tillfälle lämna, »att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och under hvilka villkor den vissa gästgifverier nu tillkommande utskänkningsrätt må kunna inskränkas samt därefter i detta hänseende till Riksdagen afgifva förslag».

Upprepade gånger har denna fråga om inskränkning eller upphäfvande af den gästgifverierna tillagda särskilda utskänkningsrätt varit föremål för Riksdagens pröfning, och vid sistförflutne lagtima riksdag hemställde bevillningsutskottet, i anledning af en framställning i ämnet, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och under hvilka villkor den gästgifverierna nu tillkommande utskänkningsrätt må kunna inskränkas eller möjligen aflösas, samt därefter i detta hänseende till Riksdagen afgifva förslag.

Denna hemställan, som af Andra Kammaren godkändes, gillades dock icke af Första Kammaren, som icke ansåg frågan äga den vikt, att Kungl. Maj:t därmed borde besväras.

Då utskottet likväl ansett, att gästgifveriernas ifrågavarande förmån utgör en betydande inskränkning i den kommunens beslutanderätt i fråga om brännvinsförsäljningens ordnande, hvilken såsom grundsats genomgår den nyare lagstiftningen om brännvinsförsäljning, har utskottet trott sig böra söka utreda, huruvida denna utskänkingsrätt må kunna på något sätt upphöra. Härvid är då främst att tillse, huru denna rättighet tillkommit; och till belysande häraf tillåter utskottet sig anföra följande ur det betänkande angående villkoren för brännvinsförsäljning, som det särskilda utskott, hvilket vid 1853—1854 årens riksdag blifvit tillsatt för behandling af brännvinsfrågan, afgaf:

Bland de äldre häfdvunna rättigheter, för hvilka, såsom förut är nämndt, undantagsförmåner torde böra medgifvas, måste, hvad landet angår, afseende fästas å gästgifveriernas urgamla både plikt och rätt att utskänka alla sorters förtäring och däribland spritdrycker. Då denna plikt är stadgad i en kungl. författning, nämligen gästgifveriordeningen af den 12 december 1734 10 §, har utskottet ansett nödigt uttryckligen uttala, att åliggandet kommer att upphöra. Onekligt är, att de flesta hemman, som varit till gästgifverier anslagna, förvärfvat ett högre värde genom den hittills ovillkorligt medföljande utskänkingsrättigheten; och om densamma skulle med ett penndrag upphävas, så kunde mången, som köpt eller i arfskifte öfvertagit ett dylikt hemman efter ett högre värde, verkligen lida en oförskyld förlust. Att förekomma en dylik är utan tvifvel lagstiftningens plikt; men å andra sidan kan ej heller ett för dylik handel antaget allmänt system sönderbrytas för att i allo skydda det gamla privilegiet. Uppgiften är således att söka finna en utväg mellan dessa båda betänkligheter, och utskottet har icke trott densamma kunna annorlunda finnas, än som uti hosföljande lagförslag är försökt eller genom gästgifvares förpliktande att för brännvinsutskänkning, om de vilja densamma bibehålla, erlägga samma skatt med hvarje annan utskänkare».

»Att ägaren af gästgifveri kan förverka eller må afsäga sig brännvinsutskänkningen är i enlighet med den grundtanke, som utskottet trott böra råda i hela denna lagstiftning; och om denna tanke är riktig, så är äfven gifvet, att i sådant fall försvinner det vid stället fästade privilegium och bör såsom sådant icke kunna dit återförvärfvas, hvaremot en blifvande gästgifvare på samma

ställe kan vinna personlig årlig utskänkingsrätt, såvida kommunalmyndigheterna och Konungens befallningshafvande anse en sådan böra i trakten finnas och gästgifvaren stannar för högsta anbudet»

»Det förhållande, som mångenstädes äger rum, att hemman, som till gästgifveri är anslaget, äges af flere och att gästgifverihållningen således är mellan flere fördelad, utgör en svårighet för verkställande af detta förslag; men oöfvervinnelig är denna svårighet dock icke.

Åsämjas samtliga

Men skulle de icke sålunda åsämjas, behöfver ändock ingenting särskildt därom föreskrivas; och under den tid, då den deltagare, som afsagt sig utskänkingsrätt, besörjer gästgifverihållningen, hvilat brännvinsutskänkningen vid gästgifveriet och vidtager åter, då den eller de åboar, som bibehållit densamma, ånyo förestå gästgifveriet.»

»Samma helgd, som utskottet ansett böra lämnas åt häfdvunna rättigheter å landet, torde ej heller böra nekas dem, som i stad kunna hafva anspråk på lika aktning för välförvärfvad rätt, d. v. s. antingen sådana, som innehafva burskap, hvilket berättigar till brännvins utskänkning, eller sådana, åt hvilka dylik rättighet blifvit genom vederbörande myndigheters beslut förlänad på bestämd tid, hvilken före ingången af det nästföljande försäljningsåret icke tilländalöper.

Såsom allmän grundsats anser utskottet böra gälla både för stad och land, att den rättighet, som sålunda åtnjuter helgd, ovillkorligen försvinner, så snart afbrott i dess begagnande sker genom afsägelse eller sådan förseelse eller åtgärd, hvarigenom hon förverkas; och skillnaden mellan stad och land är endast, att rättigheten i stad gäller person, på landet egendom.»

Af det nu anförda framgår främst, att, under det särskilda utskottet, i sitt bemödande att på allt sätt förekomma tillfällen till missbruk af starka drycker, fritager gästgifvaren från hans plikt att förse vägfarande med brännvin, det samtidigt söker att såsom ett privilegium värna den rätt till utskänkning, hvilken är en nödvändig följd af hans förpliktelse, och ensamt däri torde finna förklaringsgrunden för sin tillvaro. Det framgår vidare däraf, att,

ehuru särskilda utskottet på flera ställen uttryckligen förklarar den åt gästgifverierna bibehållna utskänkingsrättigheten såsom en hemmanet eller egendomen åtföljande rättighet, detta dock icke kan anses vara förhållandet, enär utskottet genom stadgandet, att denna rättighet kan uppsägas och förverkas af ägaren till gästgifveriet, såväl som genom föreskriften, att, där flere åboar gemensamt ombesörja gästgifverihållningen, utskänkingsrättigheten vid gästgifveriet är beroende af den åbo, som för tillfället besörjer gästgifverihållningen, tydligen angifver nämnda rättighet såsom helt och hållet personlig.

Under dessa omständigheter har utskottet icke kunnat finna någon skillnad emellan den åt gästgifvare bibehållna utskänkingsrättighet och den, som i 7 § finnes förbehållen dem, som å brännvinsförsäljning innehafva burskap, vid hvilket förhållande utskottet äfven ansett, att de föreskrifter, som gälla i fråga om de senares rättighet, äfven kunna och böra göras tillämpliga på de förres, och att i följd däraf den i 12 § för gästgifveri å landet gällande rättighet till utskänkning må fortfara allenast under den närvarande innehafvarens af gästgifveriet äfvensom under dennes hustrus lifstid och så länge de besörja gästgifverihållningen. Genom en sådan tillämpning af nu gällande stadgande skulle ock kommunerna hafva utsikt att i framtiden kunna fritt ordna brännvinsförsäljningen inom kommunen och motionärens önskan således i någon mån ernås. I öfverensstämmelse härmed föreslår utskottet,

att Riksdagen för sin del må besluta en sådan förändring i förevarande 12 §, att den där för gästgifveri å landet medgifna utskänkingsrätt endast må komma att tillgodonjutas af den nuvarande ägaren till sådant gästgifveri samt af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri besörjer.

Stockholm den 18 april 1872.

På utskottets vägnar:

Gustaf af Ugglas.

Reservationer:

af herr *friherre af Ugglas*: »Ehuru jag med utskottet instämmer angående det önskvärda däri, att den gästgifveri å landet tillerkända särskilda utskänkningsrätt må upphöra, har jag dock icke deltagit i utskottets beslut. Sedan nämligen genom kungl. förordningen den 18 januari 1855 den gästgifverier dittills ovillkorligt medföljande utskänkningsrätt blifvit åt dem bibehållen och detta på den grund, att de flesta hemman, som varit till gästgifverier anslagna, genom en sådan rättighet förvärfvat ett högre värde och sålunda, om denna rättighet borttoges, den, som köpt eller i arfskifte öfvertagit ett dylikt hemman, komme att lida en oförskyld förlust, synes det mig icke vara fullt rätt att nu vidtaga en åtgärd, hvarigenom en sådan förlust skulle tillskyndas, om icke direkt den nuvarande ägaren af ett gästgifverihemman, likvist hans barn eller arfvingar. Då det emellertid för en kommun kan vara af vikt att i fråga om brännvinsförsäljningens ordnande äga fullkomligt fria händer, och förenämnda särskilda utskänkningsrätt häremot uppställer ett ganska stort hinder, skulle jag för min del gärna se, om rättighet blefve kommunerna tillerkändt att, på billiga villkor, aflösa en sådan rätt. Ett förslag i sådant syfte erfordrar dock en utredning, som utskottet dock icke är i tillfälle att verkställa, och af sådan anledning vågar jag hemställa,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och under hvilka vilkor den gästgifverierna nu tillkommande utskänkningsrätt må kunna af kommunerna aflösas, samt därefter i detta hänseende till Riksdagen afgifva förslag.»

Häri har herr E. Haggström instämt;

af herr *Rylander*: »Den gästgifverier å landet enligt 12 § af kungl. förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin den 21 maj 1869 tillerkända rätt till brännvinsförsäljning är efter mitt förmenande såväl af nyare som äldre lagstiftning af Kungl. Maj:t och Riksdag tillerkänd desse som en ersättning för det icke obe-

tydliga besvär och uppoffring gästgifverihållningen medför; jag är därför öfvertygad, att det tillstyrkta beslutet att vid innehafvarens död borttaga denna utskänkingsrättighet, utan att befria dem från skyldigheten att hålla gästgifveri och betjäna resande, kommer att förorsaka stora rubbningar i äganderätten och fleres ruin. Jag har icke kunnat godkänna det beslut eller den motivering detta utskottets förslag innehåller; jämförelsen af denna gästgifverierna tillerkända rätt till utskänkning såsom lika med den, som genom 1855 års förordning fortfarande tillerkändes dem i städerna, som därå ägde burskap, är orimlig; den burskapsägande dör, hvarefter utskänkingsrätten naturligtvis upphör, så icke hemmanet, som bestrider gästgifveri, och hvarför då icke vara konsekvent och säga: då gästgifverihållningen upphör; detta kunde vara en liknelse med en burskapsägandes död. Att detta icke är en personlig rättighet eller skyldighet synes vidare däraf, att gästgifverihållningen är flyttbar i lika mån, som de äga andel i gästgifverihemmanet; ett annat bevis på olikheten emellan gästgifveri och en burskapsägandes rätt till utskänkning vill jag nämna: då gästgifverigården säljes, stanna gästgifveri och utskänkingsrättigheten kvar, men den burskapsägande kan förflytta sin rättighet från ena till andra stället i samma stad.

Som en följd af dessa mina åsikter har jag icke kunnat godkänna utskottets förslag att så godtyckligt rubba en uråldrig, häfdvunnen rättighet; då jag likväl icke vill motsätta mig en utredning, som utskottet möjligen icke kan åstadkomma, och som äfven torde kunna leda till det mål motionärens förslag innehåller, får jag hemställa, att, med afslag å utskottets förslag,

Riksdagen måtte besluta att i underdånig skrifvelse anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och under hvilka villkor den gästgifverierna nu tillkommande utskänkingsrätt må kunna inskränkas eller möjligen aflösas samt därefter i detta hänseende till Riksdagen afgifva förslag.»

Bilaga B.

Riksdagens underdåniga skrifvelse n:o 77.

N:o 77.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående förändringar i villkoren för tillverkning och försäljning af brännvin.

(Bevillnings-utskottets betänkande n:o 13 och sammansatta stats- och bevillnings-utskottets betänkande n:o 2.)

S. A. K.

I afseende å nu gällande författningar angående villkoren för tillverkning samt försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker har Riksdagen, efter pröfning af de i fråga härom vid Riksdagen förekomna framställningar, endast ansett följande förändringar nu böra vidtagas, nämligen i

- A) Förordningen angående villkoren för tillverkning af brännvin
- B) Förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

§ 12.

Den i denna § åtskilliga gästgifverier å landet tillerkända särskilda utskänkningsrätt har Riksdagen funnit utgöra en betydande inskränkning i den kommunens beslutanderätt i fråga om brännvinsförsäljningens ordnande, hvilken såsom grundsats genomgår den nyare lagstiftningen om brännvinsförsäljning, hvarför Riksdagen ansett önskvärdt, om denna rättighet kunde på något sätt upphöra. Efter tagen kännedom om uppkomsten af den åt gästgifvare bibehållna utskänkningsrätt har Riksdagen icke kunnat betrakta den

samma såsom åtföljande hemmanet eller egendomen; då såväl stadgandet att denna rättighet kan uppsägas och förverkas af ägaren till gästgifveriet som föreskriften, att, där flere åboar gemensamt ombesörja gästgifverihållningen, utskänkingsrättigheten vid gästgifveriet är beroende af den åbo, som för tillfället besörjer gästgifverihållningen, tydligen angifver nämnda rättighet såsom helt och hållet personlig. Under dessa omständigheter har Riksdagen icke kunnat finna någon skillnad emellan densamma och den, som i § 7 finnes förbehållen dem, som å brännvinsförsäljning innehafva burskap, vid hvilket förhållande Riksdagen äfven ansett, att de föreskrifter, som gälla i fråga om de senares rättighet, äfven kunna och böra göras tillämpliga på de förres, och att i följd häraf den i 12 § för gästgifveri å landet gällande rättighet till utskänkning må fortfarande allenast under den närvarande innehafvarens af gästgifveriet äfvensom under dennes hustrus lifstid och så länge de besörja gästgifverihållningen, genom hvilken tillämpning af nu gällande stadgande kommunerna skulle hafva utsikt att i framtiden kunna inom sig fritt ordna brännvinsförsäljningen.

Med anmälan af Riksdagens förenämnda i afseende å författningen angående tillverkning af brännvin beslutade förändringar, får Riksdagen i underdånighet anhålla, dels att Eders Kungl. Maj:t, med godkännande af desamma, täcktes utfärda författning därom, dels ock att Eders Kungl. Maj:t ville i nåder meddela sådan ändring i 12 § af gällande förordning angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, att den där för gästgifveri å landet medgifna utskänkingsrätt endast må komma att tillgodonjutas af den nuvarande ägaren till sådant gästgifveri samt af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri besörjer.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 14 maj 1872.

Bilaga C.

Bevillningsutskottets betänkande n:o 4.

Ankom till Riksdagens kansli den 28 mars 1873 kl. 1 e. m.

Betänkande angående villkoren för tillverkning och försäljning af brännvin

§ 12.

Utskottet tillåter sig med anledning häraf erinra: att Riksdagen i underdånig skrifvelse den 14 maj nästlidet år hos Kungl. Maj:t anhöll, »att Kungl. Maj:t ville i näder meddela sådan ändring i § 12 af gällande förordning angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, att den där gästgifveri å landet medgifna utskänkningsrätt endast må komma att tillgodonjutas af den nuvarande ägaren till sådant gästgifveri samt af hans hustru så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri besörjer» äfvensom att, enligt uppgift i herr justitieombudsmannens vid innevarande års riksmöte afgifna ämbetsberättelse i fråga om den sålunda begärda ändringen, kammarkollegium anbefallts att, sedan Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande sig yttrat, underdånigt utlåtande i ämnet afgifva, och blifver, när detta utlåtande inkommit, frågan föremål för Kungl. Maj:ts nådiga pröfning.

Vid sådant förhållande lärer

18:o

herr von Kochs förevarande framställning icke nu böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Bilaga D.

Första Kammarens protokoll den 7 april f. m. 1873.

18:de punkten:

herr *von Koch*: Anledningen, hvarför jag framställt ifrågasvarande förslag, är den, att det icke är tydligt, huru ordet »besörjer» rätteligen skall förstås. Efter min uppfattning, kan det icke hafva varit meningen, att besörjandet finge äga rum genom en arrendator, men då jag har mig bekant, att på flere ställen, särskildt inom Blekinge, bestämmelsen olika uppfattats, har jag ansett, att all tvetydighet borde undanröjas, därigenom att man insatte ordet »själf». Jag vill emellertid nu ej framställa något yrkande, då, till följd af Riksdagens beslut förlidet år, frågan om rättighet att vid gästgifveri försälja brännvin blifvit till Kungl. Maj:t hänskjuten och Kungl. Maj:t anbefallt kommerskollegium att i anledning därpå afgifva utlåtande, och jag är förvissad, att kollegiet ej förbiser den anmärkta tvetydigheten;

herr *Thyselius*: Med anledning af den föregående värde talarens anförande, ber jag att få lämna den upplysning, att kungl. kammarkollegium, efter det samtliga Konungens befallningshafvande i ärendet sig yttrat, till afgörande förehaft detsamma och redan uppsatt sitt utlåtande.

Öfverläggningen förklarades slutad och punkten bifölls.

Andra Kammaren den 7 april.

Punkterna 18—20.

Biföllos (utan debatt).

Bilaga E.

Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Gifven Drottningholms slott den 26 augusti 1873.

Vi Oscar med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götes och Vendes Konung gøre veterligt: att sedan Riksdagen dels i underdånig skrifvelse den 14 maj 1872 föreslagit sådan ändring i § 12 af nådiga förordningen den 21 maj 1869 angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, att den där för gästgifveri å landet medgifna utskänkningsrätt endast må komma att tillgodonjutas af den nuvarande ägaren till sådant gästgifveri och af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri besörjer, öfver hvilken framställning samtliga Våra Befallningshafvande och Vårt och Rikets Kommerskollegium blifvet hörde och underdånige utlåtande afgifvit, *dels ock* i skrifvelse den 21 maj innevarande år till Oss i underdånighet afgifvit förslag till förändring af §§ 10, 18, 21, 24, 26, 36 och 51 i ofvannämnda nådiga förordning, hafve Vi efter granskning af berörda förslag funnit godt att, med upphäfvande af samma förordning och nådiga kungörelsen den 26 juni 1871, rörande detta ämne i nåder stadga som följer, att tjäna till efterrättelse från början af nästkommande år 1874.

§ 4.

Den, som erhållit rättighet att idka utskänkning af brännvin, må sälja huru litet belopp som helst och må detta å stället förtäras eller därifrån afhämtas.

Å utskänkingsställe skall mat alltid vara att tillgå

§ 12.

Har för gästgifveri å landet vid den tid, då nådiga förordningen den 18 januari 1855, angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, blef till efterlefnad gällande, utskänkingsrättighet utöfvats och sedermera icke upphört; då må samma rättighet, såframt den icke varder uppsagd eller förverkad, fortfarande tillgodonjutas, dock endast af den nuvarande ägaren till sådant gästgifveri och hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri, själf eller genom annan behörig person, besörjer.
